

Din ve Devlet

Ankara, 8 Mart 2008

Bugün, Ankara'da Partimizin Genel Merkezinde yapacağımız konuşma, "DİN VE DEVLET" konusunda olacaktır.

Din ve devlet, toplum hayatının iki temel vazgeçilmezidir. Toplum düzenini sağlayan, ayakta tutan ve devamlı kılan, görünür görünmez iki güç. Din, insan ruhunu, millet ruhunu, halkın mâneviyatını besleyen kurumaz kaynaktır. Dinsiz bir toplum çürümeye ve çökmeye mahkûmdur. Bilimin, teknolojinin ilerlemesiyle kişilerin dini algılamaları ne kadar farklılık gösterirse gösterebilir, kimlikleri ne kadar çeşitlenirse çeşitlenebilir, kişilikleri ne kadar zenginleşirse zenginleşebilir, durum değişmez. Toplumdaki ilişkilerde ortak anlayış, yaşam ve yaklaşım paydası olan din, her ilişki türünde daha da büyük bir etkinlikle sürekli ruhları kavramaya ve kaynaştırmaya devam eder.

Devlet, toplumun bütün kurumlarının bütünü, milletin organize olmuş hali, bilinçli en büyük organizasyon, uzun vâdeli toplum yaşantısının hedef, amaç, umut ve anlamının sağlayıcısı, koruyucusu ve sürdürücüsü olarak, dine, hayat memur derecesinde muhtaçtır. Din, devletin ruhudur. Devlet, ondan güç alır ve o yüzden de, toplumda kişilerin, kurumların üstünde olur. Ve yine o sebeptendir ki, kuralları ve kararları buyuruculuk özelliği taşır. Devletin hukuk ve güç çerçevesi, dinden gelen ilke ve ölçülerle sınırlanır ve gerçekleşir. Devletin, din vasıtasıyla, aklın ve tecrübenin yanında ve üstünde ilâhî kaynaktan desteklenmesi ve denetlenmesi, devlet yaşantısının sadece fizik yaşantıdan ibaret olmayıp aynı zamanda metafizik bir boyut da taşıdığı gerçeğini ortaya koyar.

Devlet, bir anlamda, bir şekil, bir biçimse, onun gerçek özü dindir. Dinden gelen ışıklarla devletin hukuki iktisat,

siyaset ve dayanışma çalışmaları ahlâkî bir özellik taşır. Böylece, devlet, gücün, otoritenin sınırsız hevesinin oyuncağı olmaz. Bu yönüyle bir anlamda kutluluk kazanır.

Tarihte, geçmiş zamanda, antik çağlarda, bu din ve devlet ilişkisi, beraberliği, aşırılığa götürülmüş; hükümdarlar, Eski Mısır ve Roma'da olduğu gibi tanrılaştırılmış, Eski Yunan ve Orta Çağ Avrupa'sında olduğu gibi rahipler, toplumların hayatını, devlet düzenini, insan doğasına, akla ve bilime aykırı bir şekilde şartlandırarak insanların mutsuzluk bahtsızlıklarına yol açmışlardır. Sebebi, ifrattır, abartılar ve aşırılıklardır.

Sosyoloji, bir bilim olarak, toplumdaki bütün inançların sistemleşmiş şekillerini din olarak görür. Ancak biz, bunların arasında, tarihin, geçmişin, aklın ve bilimin gelişmelerinin ışığında, gerçek din ve onun bozulmuş şekilleri olarak bir ayırım yapmak zorundayız.

Kutlu kitabımız olan Kur'an-ı Kerim, açıkça, "Allah'ın indinde din islâmdır" diyor. "Hak geldi, bâtil zail oldu. Bâtil her zaman yok olmaya mahkûmdur" diyor. İslâm, rahipliği kaldırmış, devletin üstünde rahipler sınıfına imkân tanımamış, devlete dine sahip çıkma hakkını ve vazifesini vermiştir. Kişiler din önünde eşit hâle gelmişlerdir.

Peygamber Efendimiz'in kurduğu devlet, Dört Halife Devri, Abbasiler, Selçuklular, Osmanlılar Dönemlerinde, hep dinle barışık, iç içe geçmiş ve toplumun mutluluğunu sağlamış kutlu bir kurum olmuş ve kabul edilmiştir.

Söylem olarak olsun, yani teoride olsun, pratikte olsun, büyük çapta, din ve devlet çatışması görülmemiş, 20. milâdî yüzyılın başına değin, bu iki değer hazinesi, barışık bir şekilde, islâm dünyasında, milletimizde, toplumumuzda yaşamıştır.

Batı'da ise, hıristiyanlık, daha doğuştan itibaren, devletle çatışmış ve bu çatışma hâd safhalar göstermiş ve

sonunda görünüşte bir uzlaşma noktasına gelinmiştir. Aslında, bu, bir uzlaşma değil, tek taraflı olarak dini sınırlanması, din kurumlarınının da, fiilî durumu mecburen kabul etmesidir. Yani de jure değil, de facto bir durum. Kuşkusuz, çağlar içinde, ilerde, batı toplumlarında mânevî zayıflama hâd safhaya çıkınca problemler baş gösterecektir.

Batılılaşma sonucu bize getirilen ve oldukça abartılan, bir çok kesimce devletin yaşam ilkesi halinde yorumlanmaya çalışılan laiklik, dünyanın hiçbir ülkesinde bu derece devlet için olmazsa olmaz kılınmamıştır.

Batı'da dinin aydına karşı takındığı hoşgörüsüzlüğe tepki olarak, laiklik, kişi için sağlanan bir nevi özgürlük iken, bunun devlet düzenine uygulanmış biçimiyle bizdeki şekli, doğrusu, toplumumuzdaki gerginliğin önemli bir kaynağı sayılsa yeridir.

Devlet, yurttaşlara hizmet için kurulmuş en büyük organizasyon olarak, dine yabancı olamaz. İnsanların din ihtiyacı için gereken eğitimi sağlamaya, dinî kurumları, geçmişten gelen din müesseselerini yaşatmaya, korumaya, geliştirmeye çalışmak mecburiyetindedir.

Devlet laik olamaz. Kişiler laik olabilir. Dine karşı tutumu yüzünden Sovyet komünizmi yaşayamadı ve tasfiye olmak zorunda kaldı.

Kurtuluş Savaşı'ndan sonra yeniden kurulan devletimiz, dinle olan ilişkisini bir türlü yerine oturtamamış, bu sebeple, zaman zaman, büyük gerginlik ve bazen de hoş gitmeyecek olaylara meydan vermiştir.

Bize göre, devlet, tarihte olduğu gibi, islâmla barışmaya, kaynaşmaya ve onunla bir bütün olmaya çalıştığı taktirde, bu, milletimiz için, yeniden bir dirilme, parlama, yükselme ve ilerleme döneminin başlangıcı olacaktır.

Tanzimat'la başlayan din ve devlet ilişkisindeki

zayıflama, aradaki dengenin yavaş yavaş kaybolması, aranin açılması, Cumhuriyet Dönemi'nde devletin dine büyük çapta yasak getirmesi, halka bu konuda büyük baskıda bulunması, bugün doğan bunalımın temelinde bulunan asıl saiktir.

Dinden vazgeçilebileceğini sanmak büyük gaflettir. Din düşmanlığı yapan Sovyet Rejimi bile İkinci Dünya Savaşı sırasında halkta din duygusunun doğuşuna engel olamadı.

Bizde de, İkinci Dünya Savaşı sırasında halkın içinde derinden derine din duygusu uyandı. Çok partili düzene geçip nisbî bir serbestlik görülünce canlanma arttı.

Dini savaş zamanı hatırlayıp barış zamanı unutmamak gerekir. Sıkışınca Allah'ı hatırlayıp rahata erince unutmak, insan doğasında varsa da, o doğanın üstünde, insan ruhunda, üstün olma özellikleri de vardır ve bunu ortaya koymak... işte asıl insan olma budur!

Savaşlar, hep halkın dine sığındığı devirlerdir. Ama barış gelince devleti yönetenler bunu unutup dini baskı altında tutmaya kalkışırılar.

Devlet dine sahip çıkmalıdır ki, barışta ve savaşta halk güçlü olsun ve her türlü zorluğa katlanabilsin.

Hıristiyanlık, devlete rağmen doğmuş, islâmda ise devleti din doğurmuştur. Bu özellik asla unutulmamalıdır. Bu sebeple bizde devleti dinden koparmağa çalışma, onu millete yabancı hâle getirir. Bu durum düzeltilmezse, uzun vâdede, devletin yaşamasını tehlikeye sokar.

YÜCE DİRİLİŞ PARTİSİ

Genel Başkanı

A. Sezai KARAKOÇ